

2. aastakäik.

Tartus, 6. aprillil 1918.

Nr. 4.

Kas on ülestõusmine võimalik?

Meie elame teaduse ajajärgus. Kõik küsimused püütakse „teaduslikelt“ selgitada ja kõik peetakse „raudsetest“ looduse seadustest äraolenevaks, millest põhjalikult arusaamiseks meie aja teadlased enestel täieliku võimaluse ütlevad olema. Ühe oma teaduse päale, pahane selle küsimuse üle; Kas on ülestõusmine võimalik? vastab meile 20 aastajaja teadufemees: „Ei ole veel ükski säält tagasi tulnud!“ Uga siiski: Kas on ülestõusmine võimalik? — Selle küsimuse otsustamisest oleneb ära kristliku usu väärtus, tema seismine ehk langemine. Kristlik usk on rajatud igawese elu päale pärast surma, mis ülestõusmise järel on; see on tema eesmärk. Kõige halatsemisewäart inimesed oleksime meie, kui meie ainult selle maapääl Kristuse päale loodame. Paulus ütleb et kristlaseusu väärtus surmude ülestõusmisest ära oleneb. 1. Kor. 15, 12—14, 19. Ei ole ükski säält tagasi tulnud? Paulus ütleb: „Sest kui surmuid mitte üles ei äratata, siis ei ole ka Kristus ülesäratud.“ 1. Kor. 15, 16. Selle ütelse päale põhjendades ütleme meie: „Kui Kristus on surmudest ülestõusnud, siis tõusewad ka surmud üles!“

Kas on võimalik tegelikult tõeksteha, et Kristus ülestõusnud on? „Issand on tõeste ülestõusnud,“ nõnda hüüdsiwad need kaks kodupoole rändawat Emmause jüngrit. Luf. 24, 34. Et see tõsi oli, seda tunnistab ju tühjaks jäänud haud.

Kristuse ülestõusmise tõelikkust ei tunnistata mitte üksi tema poolehoidjad, waid ka tema

wastased. Mõni päew päale Kristuse ülestõusmise astuwad Kristuse jüngrid selle raske Messia-tapmise süüdistusega kõrge nõukogu ette: „... Siis olgu teile kõigile ja kõige Israeli rahwale teada, et Jeesuse Kristuse nimel Naatsaretist, keda teie olete risti löönud, keda Jumal on surmudest ülesäratanud, sellesinatse läbi seisab seefinane siin teie ees terve.“ Kui kerge oleks olnud sellel kõrge nõukogu liikmetel Kristuse haua awamise läbi seda kaebust waleks ajada.

Nemad oleks ju Kristuse ihu ettenäidata wõinud, kui tema hauas oleks olnud.

Uga seda ei teinud nemad mitte, waid ütlesid: „Utelge, et tema jüngrid öösel tulnud, ja teda ärawarastanud, kui meie magasime.“ Matt. 28, 13. Et surmukeha ära oli ja haud tühi, seda tunnistawad nad tõeks. Wiimaks tõuseb selle kõrge nõukogu liikmete seast Saulus üles, ja kuulutab ülestõusnud Kristust. Tema heidab juutidele Kristuse ülestõusmise tõeasja otskohe ette ja kutsub neid üles, seda waleks ajama.

Midagi ei wõinud nad Pauluse kuulutuse wastu ette tuua! Uga nemad oleks wõinud hauda — haud oli ju alles — awada ja surmukeha wäljatua ehk neid wargaid trahwida wõinud. Et nad midagi selleks ettetuua ei wõinud, mis Kristuse ülestõusmisest oleks wõinud maha salata, tunnistab Sauluse Pauluseks ümbermuutmine; sellega ühes on aga ka see kindel, et haud tühi oli.

Paljud püüawad apostlite õpetust Kristuse ülestõusmisest nõnda seletada, et kõik need juhtumised kus Kristus apostlite ütelse järele enast neile olla näitanud, nägemised wõi ettekujutused olnud. Naised, kes kõige enne Jesust näginud,

olnud viimaste päevafüandmuuste mõju all, ja sellepärast ei näinud nad midagi tõelikult. Nende närvid olid väga ülesärritatud, kui nad haua juure läksivad.

Korraga hüüab üks nendest; „Vaadake, Jeesus on sääl, kas teie ei näe teda? Kõik langevad veel suuremasse ärevusse ja — näevad ka teda. See kõik oli ainult ettekujutus, mitte midagi muud kui ettekujutus, mis kõrge kraadilise närviliku oleku tagajärg on!

Paulus, kes Samastuse tee peal nägemises oli, olla langetõbe all kannatanud, ja selle tagajärjel nägemises seda näinud, keda tema tagakiusas jne. Küsime, kes kannatab niisuguste unistuste ja ettekujutuste all, kas minewikus apostlid, või praegu need, kes niisuguste seletustega Kristuse ülestõusmisest ära salata tahavad? Jüingrid ei pidanud oma ettekujutust mitte salajas, vaid kuulutasid seda awalikult, isegi kõrge nõukogu ees. Kui kerge oleks kõrgel nõukogul olnud hauda amada, Kristuse surnukeha näidata, ja sellega jüingrite ettekujutuste hullustust awalikult teha! Ettekujutus iseenesest ei weereta isegi kiwi haua ukse eest ära. Sellega oleks nemad kõik apostlite ülesastumise ja õpetuse mõju kergeste naeruwääriliseks teha, ja hoopis ära kaotada mõinud.

Põhjus, miks pärast nad seda ei teinud, oli see, et see neil võimata oli, sest haud oli tühi. Apostlitel aga ei olnud sugugi kaldumust, üksteist niisuguste asjade uskumiseks, millel tema tõsine alus ja selgus puudus, kui naised selle teatega: „Kristus on surnust ülestõusnud“, haua juurest tagasi tulivad, „...oli nende kõne nende meelest otsegu tühi jutt, ja nemad ei uskunud neid mitte.“ Luf. 24, 11. Uskumata Toomas usub alles siis, kui temal võimalus oli oma sõrme selle tõusnud Kristuse naelte asemel sisse nanna. On see ettekujutuse hullustus, kes enpem kui uskuda, käega katsuda tahab? Miskipärast ei näinud siis apostlid peale 40 päewa (õnnistegija ülestõusmise päevast arvates) enam ettekujutuste nägemises, et Kristus üles oli tõusnud; nendel oli ju ikka soow Kristust näha?! — Kuidas meie ka selle asja pääle ei waataks, jeesugusel seletusel ei ole mingisugust alust. Ehk küll kõrge nõukogu Kristuse ülestõusmise tõeasja läbi piinlikus seisutorras oli, siiski ei mõinud ta, nii kindlaste kui ta seda tahtnud oleks, Kristuse ülestõusmisest ettekujutuse hullustuseks tembeldada. Siis oleks see nendel võimalik olnud, kui haud mitte tühi ei oleks olnud. Aga just see pääasi puudus nendel, surnukeha oli ära ja haud oli tühi.

Kuidas sai haud tühjaks?

Selleks on faks võimalust olemas: Kas wiidi surnukeha teiste poolt ära, ehk läks tema ise ära, kolmat võimalust selleks ei ole.

Kas ei wiinud keegi teised surnukeha ära? Need teised mõsivad kas tema waenlased ehk tema sõbrad olla. Tema waenlased ei wiinud

kindlaste mitte surnukeha ära, sest nendel oli ju kõigesuurem huwi surnukeha alalhoida, et selle läbi neile meelewastast apostlite kuulutust Kristuse ülestõusmisest waitima fundida (Matt. 27, 62—66), aga neil oli see sellepärast võimata, et nende käes Kristuse ihu mitte ei olnud. Nii siis jäävad Kristuse sõbrad isikuteks, kes Kristuse ihu kõrwale pidiwad toimetama. Sellega jõuame siis selle tuttawa juutide poolt wälja mõeldud.

Kristuse ihu ärawarastamise

juure, mis Juudid enese kaitseks sunnitud oliwad ettetooma. Kui nõrgal alusel niisugune wäljamõte põhjeneb, selgub igatihele, kui meie järgmisi tõelusi silmas peame:

Kes oliwad jüingrid? Urad põgenejad, kes Kristuse ristilöömise juures oma elu pärast väga mures oliwad ja laiale jooksiwad kui lamba kari, mille seas hundid murdmas on. Jüingrid olid isegi nii arad, et nad ühe teenija tüdruku ees wandega tõutasid, et neil Kristusega mingisugust ühijust ei olla olnud. Ja siis need arad põgenejad olla Kristuse ihu ärawarastanud hauast, mis Rooma soldatite poolt hoolega walwatud sai? — Aga, ütleb ehk keegi, wast ehk tõeste wahid magasid! Kui see õige oleks olnud, siis ei oleks nemad ju näinud, et jüingrid Kristuse ihu ärawarastasid! Ka oleks selle kiwi äraweeretamine, millega haua ukse kinni pandud oli, pidanud wahid ülesäratama! Jüingrid ei uskunud isegi, et nende õpetaja ülestõuseb. Kristus ütles seda küll oma elu ajal jüingritele ette, (Matt. 16, 21. 22), kui see aga jüudisk olid nad selle üle väga äraehmatanud. Kõik oma lootuse olid nemad ühes Jeesusega hauda kannud. Oma lootuses petetud ja kurwad, nagu nad oliwad, oli neil niisugust julgustust tarwis, mis neil üksteisele võimata anda oli; kõige wähem mõis aga neid see surnukeha rõõmustada ja julgustada, mis nende kurwastuse ja lootufeta oleku põhjus oli. Kuid mis näeme meie? Need arad, kurwad mehed, kes Kristuse surma läbi iga lootuse kaotanud olid, astuwad mõne päewa pärast niisuguse julguse- ja kangelase meelusega üles, ja kuulutawad kõigile Kristuse ülestõusmisest, mis nende waenlased ehmatusega ja nõuta olekuga täitis Ap. t. 4, 13—18.

Nüüd mõitlemid nad imestamise wäärt julgusega selle eest, mis ennem nende kurwastuse ja lootufeta oleku põhjus oli. Mis muutis neid ümber?

Kindlaste mitte see nende lootust kaotaw põhjus, see surnukeha, waid see teadmine: „Island on tõeste ülestõusnud.“

Warjusurmas oleku jutt.

Kuidas on siis haud tühjaks saanud?

Ei mõerad, ei sõbrad ega waenlased ei ole Kristuse ihu kõrwaldanud, järele jääb weel ainult üks võimalus: Surnu on ise äraläinud.

Selle sündmuse juures on jällegi kats wõimalust, kas ei olnud tema mitte täieste furnud, waid ainult minestuses wõi warjusurmas, wõi jällegi sai see surnu ülestõusmise läbi elawaks.

Warjusurma jutu põhjal ei olla Kristus ristil pääl mitte täieste furnud olnud, waid ainult raskest minestuses, ja selles seisukorras olla teda ka ristil äält maha wõetud. Jahedas haua ruumis, hääldõhnaga wõidmise olluste mõjul olla surnu warjusurmast ülesärkanud ja äraläinud. Wahid olla hirmu mõjul ära jooksnud, kui Kristus haua ukse pääle ilmus. — Waatame ligemalt niisugust seletust ja küsime Kristuse surma juures olewate isikute tõendust: Suudid tulewad Pilatuse juure, nõuawad „et haua juure saaks wahid pandud ja ütlewad: „...kui tema weel elas...“ Matt. 26, 63. Pilatus ei annud Kristuse ihu mitte ennem matmiseks käest ära, kuni ta ristil juures wahiti pidawa ülema käest teada sai, et ta furnud oli. Mark. 15, 43—45.

Lõpeks pisteti temale odaga külje sisse, wõimalik, et südamesse „ja sedamaid tuli wesi ja weri wälja.“ Pääle selle ei murdnud sõjamehed Kristuse sääreluid mitte, sest nad nägid, et tema ju furnud oli, Joan. 19, 40—44. Warjusurma seletusel on aga weel omad raskused.

Jüingrid kuulutasid Kristust, kui surma ja haua wõitjat. Kuidas wõis werest tühjaks jooksnud, furnufurnatselt minestuses olnud isik wõitja wäljanägemist awaldada?!

Kuidas wõis see isik, kes nõrkuse pärast iga samm juures teiste abi oleks tarwitanud, kivi haua ukse päält äraweeretada?

Naisste ütelse järele pidi see tõeste suur kiri olema, millega haud kinni pandi. Mark. 16, 3. 4.

Ruhu wiisid jüingrid selle warjusurnu, kus nad teda rawisid, kus ta pääle terweks saamise elas, kus tema suri, kuhu maeti, ilma et seda keegi näinud oleks? Mis saaks niimoodi selle iseloomust, kes ütles: „Kes teie seast wõib minu peale ühe patu tõelstunnistada?“ Kas see iseloomus pidi sellega nõus olema, et temast midagi kuulutud sai, mis õige ei olnud? Ja ka kõik apostlid ei oleks mitte üksi teiste, waid ka eneste petjad, sest nemad ise pidiwad ju oma kuulutuse ja usu eest kõik, jah isegi oma elu äraandma. Sellega oleksid siis kõik haua tühjaks saamise wõimaluse seletused järellaalutud.

Järeldus on: Haud on tühi, aga ei sõbrad ega waenlased ei ole surnukeha kõrwaldanud, ka warjusurma seletus on arusaadawalt täieste nõrgal alusel ja wõimata; jääb ainult üks wõimalus üle, ja see on: Surnu on jälle elawaks saanud, nõnda kuidas apostlid kuulutasid: „Issand on tõeste ülestõusnud!“

Tõeline paasapüha pühitsemine.

„Seepärast pidagem pühad, ei mitte wanas haputaignas, ei kurjuse ega kawaluse haputaignas, waid selge meele ja tõe hapnemata taignas.“ 1. Kor. 5, 8.

Selles kirjakohas manitseb Paulus püha Waimu läbi kristlasti paasapüha pühitsema; — mitte aga wanaseaduslike kombe järele, see on, ühel teatud päewal iga aasta, waid iga päew, alati. Tõeline kristlane peab oma elu nõnda sisse seadma, kui oleks see igapäewane paasapüha pühitsemine.

Küsimus: Kuidas peaks kristlane elama, et seda oma elus korda saata? on tõeste wäega tähtis. Wastuse leiame meie selleks wanaseaduse Jumalateenistuse õpetuses, mis uueseaduse eeskujuli oli. Paulus ütleb: „Sest mis ial enne on kirjutatud, see on meile õpetuseks kirjutatud.“ Nõnda peame siis meie wanaseaduse paasapüha pühitsemisest, selle tõsise, waimlise, uueseaduse paasapüha pidamist ja paasatalle sõõmist õiete mõistma õppima, et sellest ka oma usu elus tegelikult osa wõtta.

Nii siis tahame üks pill tagasi waadata, selle wanaseaduse paasatalle sõõmise ja paasapühapidamise pääle. Selleüle teatab meile püha kiri järgmiselt: „Rääkige kõige Israeli koguduse wastu ja õelge: Selle kuu künnemal päewal wõtku igaüks enesele tall wanemate perede peale, üks tall pere peale. Ja kui peret pisut on ühe talle tarwis, siis peab tema ja ta naaber kes tema maja juures ligi on, hingede aru järele wõtma; teie peate talle peale arwama seda mööda kui igaüks jõuab süüa. Selge terwe, aastane, isane tall peab teil olema. . . . Ja peate seda enestele hoidma selle kuu neljateistkümnepäewani ja kõik Israeli rahwa koguduse feltis peab teda kest päewa ajal ära tapma. Ja nemad peawad werest wõtma, ja kahe piitjala külge wõidma ja ukse pealispuu külge kodade sees, kus nemad seda sõõwad. Ja nemad peawad liha sõõma selfamal õõsel, tule ääres küpsetatud, ja hapnemata leiba, nemad peawad seda sõõma wiha rohtudega. . . . Ja nõnda peate teie seda sõõma: wõõ peab teil wõõl olema, kingad jalas ja kepp käes, ja peate seda rutuga sõõma; see on paasa Jehowale.“ 2 Mos. 12, 3—11.

Et meie selest teatest selgeste aru saaks, jelleks jagame tema mõtte wiide jaosse:

1. Üks tingimata tarwitus;
2. Selleaegse majaisa kohus;
3. üks ilmawigata tall;
4. selle talle were pruukimine;
5. hapnemata leib ja rohi;
6. reifule walmis olek, kingad jalas.

1. Üks tingimata tarwitus.

Ragu teada, oli Israel paasatalle seadmise ajal juba paljud aastad Egiptuses wangis olnud.

Kui aga aeg täis sai, saatis Jumal oma sulase Mo-
fese oma rahvast sellest orjapõlvest ärapäastma.
Kui nüüd Moses selle maa kuningas ette ilmus,
palwega, et ta rahwa wabaks ja äraminna laseks,
siis ei olnud kuningas sellega mitte nõus.

Siis tegi Jumal oma sulase Mofofese läbi palju
imetähhi, mis läbi kuningas pidi jaama sunnitud,
seda rõhutud Israeli rahvast wabaks lastma.
Suurem osa nendest imetegudest olid hirmsad ja
rasked nuhtlused, mis üle kõige selle maa ulata-
sid. Sell ajal kui üks nendest nuhtlustest maa-
pää oli, siis oli Warao nõus rahvast ära
lastma; aga niipea kui see nuhtlus järeljõi, tegi
ka Warao oma südame kobe kõwaks, ja ei last-
nud rahvast ära minna. Kord pidi aga kuningas
niisugune kahepaikse seisukoha wõtmine Jumala
nõu järele lõpetatama. Nüüd pidi wiimse nuhtluse
läbi iga Egiptusmaa rahwa esimised pojad ära-
hukatama; niisama ka nende rahwaste lojüste
esimised pojad. See nuhtlus pidi niisama kui
esimisedki Israeli puutumata jätkma. Et oma rah-
vast sellest nuhtlusest puutumata jätta, selleks seadis
Jumal paasapäha siisse. Kes Israeli rahwa seas
Jumalast kästnud wiisi järele paasat pühitset, see
on, kes selle paasatalle ja ta werega Jumala
kästu mööda tegi, see jäi nuhtlusest puutumata.

Nii kui siis oli, nii on ka praegu.

Tuleb aeg kus kõik saawad surmatud ja ei
mitte üksi esimised pojad. „Surm on patu palk.“
Rom. 6, 23. „Onnis ja püha on, kellel osa
on esimesest ülestõstmisest; nende üle ep ole teisel
surmal mitte meelewalda.“ Ilm 20, 6.

Kõik on teise surma meelewalla all. Et aga
Jumala rahwas teisest surmast puutumata jäetud,
selleks on Jumal paasatalle si-seadnud, s. o.
tema on oma Poja, selle uuestestamentliku paasa-
talle, maailma saatnud, et kõik, kes tema siisse
usuwad, ja temast waimliselt osasaawad, teisest
surmast puutumata jäewad. Kes usu läbi Kris-
tusest kinni hakkab, ennast täieste ümberpöörab
ja tagasihoidmata tema hooleks annab, see läheb
surmast elusse.

Ewangeliumilik paasa pühitsemine on see et
meie uuestsündimise läbi nii kindlaste Jeesusega
ühendud saame, nagu see paasatalle sündimise läbi
ette kujutud oli. Nõnda luidas Israeli wabast-
tus sellest nuhtlusest, täiesti talle sündimisest ära
oleneb — tallest sündimine oli tingimata tarwilik,
et nuhtlusest wabaks jäeda — nõnda oleneb
praegu meie patust, ja selle järele ka surmast
wabastus, täieste ainult üksi Kristusest ära.
Ainult tema wõib meid päästa.eldakse, et
igal inimesel siin elus üks ainsam möödapääsemata
„ja pead“ on ja see olla surm, mis tõeste tõsi
on; aga on weel üks teine „ja pead“ igal ühel
läbi teha, kes teisest wõdi jäedawast surmast tahab
wabastud saada, see on uuestsündimine. Kes
õndsaks saada tahab, peab meelt parandama.
Meeleparandus on igale ühele möödapääsemata
tarwilik (Matt. 18, 1—4). Selle läbi wõtab

iga üks Kristust kui paasatalle vastu. Ükski
muu asi ei wõdi kedagi õndsusele aidata. Kõik
sinu anded, hingamise päewa pühitsemine, ja kõi-
kide — nnistegija poolt jäetud kommete, nii kui
ristimise ja pühadhtusöömaaja täitmine, ei wõdi
sind õndsusele aidata. Nende kõigea üheskoos
lähed sa hukka, kui sa mitte uuestsündimise läbi
Jeesusega lähedaske ühendusesse saanud ei ole,

Vidagem selles „paasat“ et meie Onnistegijat
päew päewalt maitseme, s. t. oma meeleparan-
duse järele temaga alati kindlasse ühendusesse
jäeme. See on uueseaduse „paasa“ pidamine.

2. Selleaegse majaisa kohus.

Piibli teadete järele pidi iga pere ühe paa-
satalle sündima. Kus aga pere liig wäikene oli
talle sündimiseks, oli majaisa kohus oma kõige
ligemat naabrit talle sündimisest osawõtma kutsuda.
See kohustus on ka uueseaduse ajal maksew,
kus iga kristlik perekond igat oma lähemat naab-
rit Onnistegija maitsemiseks kolkukutsuda peab
püüdma. Meie paasatall on nii suur, et selle
talle ärasündimiseks ühelgi perel küllalt liikmeid
ei jätku. Jäeb iga naabri jaoks itka weel kül-
lalt üle. Sellega tuuakse meile ette, üks ilus,
piltlik, waimliselt üksteise eest hoolekandmise
kohustus. Kristlane ei pea mitte enesearmas-
tawalt oma Onnistegijaga ümberkäima — et teda
ainult enesel hoida tahta — waid tema esimine
püüdi peaks olema, nii pea kui wõimalik ka teisi
Kristuse juure juhatada.

Jeesus, meie paasatall on üks hää toidus.
Tema toob meie südamesse lõppemata armas-
tuse, Jumala ja inimeste vastu. Tema toob
meile südamesse wäga aulise rahu- ja rõõmu-
tunde. Tema waimustab meid karstelt ja woo-
ruslikult elama. Tema teeb meid targaks. Tema
tõstab meid ilmlitust taewalikku, inimlikust juma-
likku, ajalikust igawikku. Tema annab inimesele
seda, mis maailma mitte anda ei wõdi. Kes
nüüd niisuguse hallika, niisuguse wara kord leid-
nud on, see püüab alati ka teisi senna juure
juhatada. Tema kutsub kõiki ligimesi sellest wa-
rast üheskoos osawõtma.

See tähendab praeguse aja paasa pühitsemist.

3. Üks ilmawigata tall.

„Teie aga peate niisuguse talle wõtma, kel-
lel ühtegi wiga külles ei ole.“ Mikspärast pidi
see paasatall nii ilmaweata olema? Wastus
on: Sellepärast et ta ühte wigata talle pidi
ettetähendama. Kristus, see uueseaduse paasa-
tall, oli ilmaweata. Tema sai kõigis kiusatud
otsegu meie, siiski ilma patuta (Ebr. 4, 5).
Tema oli ilmaweata kui ükski tall, mis Is-
rael oma karja seast walida wõis. Wanasea-
duse talle üle wõidi ainult wälimuse järele ot-
sustada. Wälimiselt täieste terve, wõis temal
sifemiselt ometi wigasi juures olla. Talle sife-
mine seisukord jäi Israelile tundmataks. Nõnda

ei olnud mitte uueseaduse tallega. Tema oli seeft ja wäljastpoolt ilmaweata, s. o. tema sise-
mise ja awaliku elu wahel ei olnud wähemadki
wahet. Nõnda kuidas tema wäljas teiste seas
elas, nii elas ta ka kodus.

Nõnda kuidas Iisrael sellest weata tallest
pidi tundma, et Jumal' nendelt weata elu nõuab,
nii peab ka kristlane selles Jesuse wigata elus
äratundma, mis Jumal tema igapäewases elus
temalt nõuab. Eõlise kristlase perekondliku-
wõi koduse- elu ja wälise wõi awaliku elu wahel ei
peaks vähemadki wahet olema. Mõlemad pea-
wad puhtad olema. Kuid kahjuks tihti ei ole
see mitte nõnda. Isklituse omawahelisel koos-
olekul, Jumala teenistuste juures, hing. p.
koolis ülesnäidatud iseloomus, ei lähe tihti kokku
selle meeoluga, mis kodus walitseb, kus teised
ei näe. Niisugune elu ei wasta mitte Kristuse
elule ja ei wõi sellepärast mitte Jumala ette
seisma jääda. Nitaks Jumal, et selles asjas
tõsine parandus tuleks.

Seepärast manitsen mina teid wennad, Jumala
suure südameliku halastuse läbi, et teie annate
omad ihud elawaks, pühaks ja Jumala meele-
päraliselt ohwriks, see olgu teie mõistlik Jumala
teenistus. Ja ärge wõtke mitte seehinatse maa-
ilma jarnatsed olla; waid muutke endid oma
meele uuendamise läbi, et teie wõiksite katsuda
mis Jumala hea ja meele päraline ja täis taht-
mine on." Ram. 12, 1—2.

4. Selle talle were pruukimine.

"Ja nemad peawad werest wõtma, ja kahe
piitjala külge wõidma ja ukse pealispuu külge,
kodade sees, kus nemad seda sööwad."

Rus seda eeskirja punkti päält täideti, sääl
jõi selle pere esimine poeg elusse. Selle elawa
pildi läbi kujutati Iisraelile ette, Kristuse, kui
selle tõsise talle eluandwat werd, mis ta meie
eest walas. See maja milles paasatalle fõddi,
tähendab inimese südant. Selle lause aulik
tõde: „Jesuse Kristuse Jumala poja veri, teeb
meid puhtaks kõigest pattust," jõi selle kohase
eeskujuga wäga selgelt ettetähendatnd. Jumal
näitab nii Iisraelile, kui ka meile seda igawest
tõde, et ainult Kristuse veri meid patust pu-
hastab. Ainult see veri aitab; ja ei miski muu
asi. Olets nad kõik muud teinud ja sääl juu-
res selle were eeskirjade järele pruukimata jät-
nud, siis olleks kõige muu pääle waatamata
iga pere esimine poeg furnud. Ainult selle
mere diete pruukimine wõis esimesi poegi päästa.
Nõnda on see ka täna. Ainult Kristuse veri,
ja ei mitte punane wärw, wõib patust ära
päästa. Meie ajal on palju kristlasi, kes mõt-
lewad, et ka nende süda Kristuse werrega puhast-
tud on, ehk küll nende igapäewases elus nii
kodus kui wäljas Jumala sõna wastane elu
wälja paistab. Issanda suur päew saab neile
näitama, et nende süda ainult punase wärwiga

ja ei mitte werrega puhastud oli. Punase wärwi
all, mis nii werrega ühte wärwi on, wõrreldakse
eneseõigust. Jumalariigi töö hääks annetamine,
mitmesuguste usukommete täitmine, ristimine,
püha õhtusöömaeg — kõik see on kui punane
wärw, kui meie süda uuendamata on, see tähen-
tab, kui meie wana elu asemele uus elu ei tule,
mis Jumalale täieste sõnakuulelik on. Selle-
pärast palume, et meie süda täieste uuendud
saaks. See tähendab paasat pühitsema.

5. Hapnemata leib ja wiha rohi.

"Ja nemad peawad liha sööma selsamal
öösel, tule ääres küpjetatud, ja hapnemata leiba,
nemad peawad seda sööma wiha rohtudega."
Paulus mõtles wist selle kirjatoha pääle, kui
ta kirjutas: „Seepärast pühkige wälja wana
haputaigen, et teie uus taigen wõiksite olla," ja
„Seepärast pidagem pühad, ei mitte wanas hapu-
taingnas, ei kurjuse ega kawaluse haputaingnas,
waid selge meele ja tõe hapnematta taingnas."

Niisuguse iseloomu omadused, mis jumaliku
elule takistuseks on, peawad kristlase elus kõik
kõrwaldatud saama. Nii kui Iisraeli rahwas
wanal ajal enne paasapüha kõik oma elumajad
hoolega haputaingnast puhastama pidiwad, et
diete paasat pühitseda, nii peab ka iga kristlane,
kui tema oma elust ühte alalist paasapüha
tahab teha, ka hoolega ka kõigewäiksemad osad
kurjuse ja kawaluse haputaingnast, see on, kõik
kurjust oma südamest kõrwale saatma.

Mis aitab wäljastpidine Jumala seaduste
pidamine, kui süda kurjust ja kawalust täis on?
Täielik Jumala seaduste pidamine on nii moodi
wõimata. Sellepärast pühitseme selles paasat,
et meie kurjuse ja kawaluse haputaingna asemele
selgemeele ja tõe hapnemata taingna muretsekäime.
Hapnemata leib pidi ka weel wiha rohtudega
saama fõddud.

Wiha rohi kujutab ette, alatist kristlaste
tagatusamist. Neid rohtusid peab iga kristlane
ka praeguse aja paasa pühitsemise juure pruuk-
kima. Ehk need rohud küll üleüldse wihad on,
ei pea meie neid siiski kõrwaldada püüdma. Kes
diete omas elus paasat pühitseb peab neid tahes
wõi tahtmata sööma, sest „kõik“ kes tahawad
jumalakartlikult elada Kristuse Jesuse sees, neid
peab ka taga kiusatama." 2. Tim. 3, 12. Un-
naks Jumal, et tema teenrid seda osa paasast
ei põlgaks, waid seda rõdmuga wastuwõtaks.

6. Reifile walmis ja kingad jalas.

"Ja nõnda peate teie seda sööma: wõõ peab
teil wõõl olema, kingad jalas ja kepp käes, ja
peate seda rutuga sööma; see on paasa Jeho-
wale." See oli üks tõsine ja tähtjas toimetus.
Iisrael ei pidand seda talle mitte üksi kõige
nende kaasas käiwa osadega sööma, waid ka
täieste reifivalmis olema: wõõd wõõl, kingad
jalas, kepid käes. Niisama peab ka iga krist-

lane, kes paasat uuejeaduse mõttes pühitseb, reisiwalmis olema.

Tema peab Jumala sõjariistadega ehitud olema. Tema peab, tõega kui wõõga ümber pandud olema, usu kilpi ühes käes ja waimumõelka teises käes hoides (Ew. 6, 14—17), peab ta alati reisi- ja wõitluse- walmis olema, et igal ajal Jumala tõe kaitseks wälja astuda. Allati tõe laialelaotamiseks walmis olema, see on uuejeaduse paasa pühitsemine. Püüame selles kõik hoolikaste tegewad olla.

Sulle saab küll minu armust.

2. kor. 12, 9.

Jumal oli oma sulase Paulusele ühe otka lihasse annud, nimelt saadana ingli, kes rufikaga teda löi. Paulus ei teata meile mitte selgemalt, milles need rufikalöögid olid; kuid kindlaste olid nad midagi, mis teda väga maharõhused. Tema oli Jumalat palunud, et Jumal teda sellest oleks wabastanud, kuid kõik oli asjata. Ta palus uueste; kuid see waewaja oli kindlalt omal kohal. Ta palwetas kolmatorda. Säär andis Jumal lõpetus otsuse: Jäta järelelase see okeas olla ja saadana rufikas lüüa. Sulle jääb ju ometi minu arm ja rohkem ei ole sull tarwis. Sulle saab küll minu armust.

Peatame kõige ennem selle suure wara juures, mis kõik saadana löögid üleskaalus. See oli arm ja nimelt Kristuse arm. Arm on tõeste üks wõrdlemata suur warandus, ja seda wõib tõeste õndsaks kiita, kes seda omandanud on. Selleks, et seda tõsist wara hinnata mõista, peab meil Jumalast walgustatud mõistus olema. Kes mõistawad seda wara hinnata? Need kes armu tarwitawad, kes tunnewad enese süüdlase olema. Kes oma abita seisukorda näewad. Enne peab süütunne ja patutunnistus südames maad leidnud olema, siis on arm patuse silmis wäärtuses.

Mida rohkem süüdlane oma süüd tunneb, seda kallimaks ja wäärtuslikemaks saab temale arm. Tema igatseb ja püüab tungiwalt selle järele, ja temale saab osaks, andeksandew arm Kristuse weres. Rõhutud süda saab jumalikult rahustud, ja ei mõista seda isikud huffa nii kaua kui tema Jumala armust kinni peab. Tema omandab ka Kristuse läbi uuendawat armu, mis tema südame ja elu kõik uueks loob. Kui kuninglikult ja majesteetlikult räägib Jumal: Minu armust saab sulle küll. Siin maa pääl on iga isik õnnelik kellel eesõigus on ühe kuninga armualune olla. Siin aga räägib see,

kellel meelewaid on taewas ja maapääl ja kes peagi kõige maailma pääle tuleb kohut mõistma.

Siis mõistawad igaüks — ka need kes praegu vähematti tarwitust Jumala armu järele ei tunne — kui suur wäärtus Jumala ees armu leida on. Selle armu omandamise wõimaluse on Kristus oma surma läbi inimese soole kinkinud. See mis nii kalli hinna on maksnud on tõeste äraarwamata wäärtuses. Kes selle armu omale omandab, ei tarwita enam midagi muud. Sellepärast ütleb Issand otsustawalt: Sulle saab küll minu armust.

Kas oleme harjunud ennast sellega rahuldama? Meie tõstame tihti — pikemalt järelemõtlemata — paljuid asju armuga ühe wäärtusesse, armu kõrwale. Neil asjadel on õige tihti waimlik ja waga nägu, aga nende pääeesmärk on suuremalt jaolt oma enese mina austus.

Säär hakkab Jumal oma armastuse pärast meie wastu, meie hääga meie hädaohtlikku teed näitama ja kui see tagajäretaks jääb, siis annab Jumal ka meile, nii kui wanast Paulusele, meie lihasse „otka,“ mis meie lihaliikust soowisi ja plaanisiid ja terwet enese „mina“ suretama hakkab. Selle walu all on meie wana mina wõi iseloomus küll rahutu; nõnda ei olnud meie lihaliik inimene taewa teed mitte ette kujutanud. Meie saame nii wäikeseks, nii waefeks, nii tühjaks ja abitaks. Meie leiame ainsama päästewõimaluse Jumala käest abi otsimises, tema halastuses ja armus. Ja meie armas Issa wastab: Ja, nõnda on õige tee: Sulle saab küll minu armust.

Säär õpib alles inimene Jumala armu hindama, ja nüüd seisab tema Jumala armu kindla põhja pääl. Igawene kalju kannab teda. Nüüd wõib okeas tortida, saadana ingel lüüa, wiletsuse lained wõiwad kohiseda, kiusatuse tormid wõiwad tihti waest südant wärisema panna, tema on kindel oma Jumala armu pääle toetades, teab, et tema Jumala armu osaline on ja sellest on temale küll.

Jumala armust jatkub iga usklikule küllalt, et kõiki süüd kustutada, küllalt, patu ärawõtmiseks, küllalt, saadanat wäikimisele sundida, küllalt, et wiletsuses kindlalt seisma jäeda, küllalt, pisaraid meie silmist kuitwatamiseks, jah küllalt, wiletsuses tänu ja kiituse laulusi oma isa auks laulmiseks, ja lõpeks küllalt, et kõik ärawõita ja wõidukrooni pärida.

Sulle saab küll minu armust. Kas ei ole mitte Jumalal õigus? Kas selles suures armu jões ei ole küllalt wett, et igat janunejat joota? Kas ei ole selle armu laua juures küll toitu, et igat näljast sööta? Kas ei ole õnnistegijal küllalt jõudu, sind wiletsat olemust ärapäasta, selle pääle waatamata, kui siigawale patu porisse sa langenud oled, sinu wigadused parandada ja sinu tarwitused rahuldada? —

Sellepärast, tule nii kui sa oled! Ärgu tehku sinu puudused sind araks, waid palju enam pea usus kinni tema tõotustest, mis Sumal oma sulaste läbi räägib: „Sest Sumal on see, kes teie sees teeb, et teie tahate ja võite teha tema hea meele pärast.“ Jah, Issand, kui ainult fina mull oled!

Kuidas ja palud?

Kuis palud sa? Kas nii kui laps sa palud,
Kes usaldades seisab isa ees
Ja räägib talle kõik, mis südames
Ja ootab? Ütle, kas sa nõnda palud,
Nii lihtsalt, südamlikult, julgelt ka —
Kuis palud sa?

Mis palud sa? Kas on need tühjad sõnad,
Mis üle sinu huulte tulewad,
Kuid südame nad tühjaks jätawad?
Või on nad sinu südamlikud soowid
Eäis kindlat usku, julgust, lihtsust ka —
Mis palud sa?

Kus palud sa? Kas sääl, kus sind võib näha,
Kus wiisiks on, kus palub iga mees,
Et au ja saaksid teiste silma ees?
Kas pole lambrid sull, kus seda teha
Võid waikses rahus üksi Isaga?
Kus palud sa?

Mill' palud sa? Kas on su terve elu
Üks alatine palwe lõpmata?
Või palud ainult siis, kui rõhub armuta
Sind maha elu koorem, mure walu?
Ja kui said aidatud, kas tänad ka?
Mill' palud sa?

Ünn sull, kui palwet sa ei iial jäta,
Kui seisad igal pool sa Isa ees,
Kui palud usus, kõigest südamest
Ja siiski lapselikult, tahtlemata!
Ja kui siis Isa „amen“ juure kõlab ka —
Siis palud sa.

Tõlkinud D. Saalmanu.

Hoored kangelased Jumalas.

Meie Ünnistegija sõnad: „Laske lapsukesed minu juure tulla,“ ei leia wist küll kellegi teise isiku eluloos, mis meile püha kiri teatab, nii au-likku täidminekut, kui Samuelli elus. Prohwet Samuelli elus tuuakse meile selgeste ette, kuidas Sumal ühte last oma poole tõmmata ja tema kätte tõigepühalikumad kuulutused usaldada võib.

Silos, Jehowa telgis, teenis elatanud ülem-

preester Eli oma kahe pojaga. Isa oli üks waga mees; pojad olid Jumalakartmatad; nemad „olid pahareti sugu ja ei tunnud Jehawat.“

Ei ole ime, kui selle järeldufel „Jehowa sõna kallis oli ja prohwetide nägemist ei ilmunud.“

Poisskene Samuel, kes oma waga ema poolt Jehowa teenistusele tõutatud, oli templis mitmesuguse hariliku toimetuse juures ammetis. Poissil oli oma ema iseloomus. Jumalakartus täitis tema noort südant. Oma usu, kohusetruuduse, sõnakuulmise ja rõõmsa iseloomu läbi võitis tema niihästi Sumala kui inimeste sõpruse. Mida kurjemaks Eli pojad läksid, seda ustaras- malt pidas Samuel oma Jumalast kinni ja „läks ikka kangemaks ja oli armas nii hästi Jehowa kui ka inimeste meelest.“ Ka täna on lapsed niisuguses ümbruskonnas, kes Jumalat ei armasta ega käi tema teede pääl. Oh et noore Samuelli lugu neid aitaks kurja poiste mõju ja meelituste eest kõrwale hoida!

Armsad lapsed, käige oma hääde wanemate ja Ünnistegija õpetuste järele, ja ärge unustage mitte et Jeesus teil kõrwal seisab, et teid aidata kui teie nii kui waikene Samuel püüate, nii sõnakuulelikud, hoolsad ja pühad olla kui see Sumala soow on.

„Alga Samuel teenis Jehowa ees, poisike oli linase käiksa kuuekesega ehitud.“ (Sam. 2, 16.

Juba noores eas sai temale Jumalapreestri au osaks. Tema õlad kandsid juba tema noores eas pühasti wastutusrikkaid kohustusi. Niisama leiame ka et meie ajal wagad lapsed hingede päästmise töös Sumala plaani järele kohustusi ja ülesandeid saamad. Issand tahab ja saab igat last oma töös pruukima, kes temale sõnakuulelik on, tema pääle mõtleb, palwetab, tema sõna õpib ja teeb mis tema meelepärast on. Ünnaks Sumal, et armsad lapsed meie seas Issanda waimust ülesõhutatud saaksid ja ennast täieste Ünnistegijale äraannaksid; ja et ka wanemad tunneksid ennast kohustatud olema, oma lapsi Ünnistegija juure tooma, et tema neid õnnistaks, nagu lasteemad Kristuse ajal tegiwad.

See esimene ilmutus, mille wäärt Sumal teda armas, on tõeste imelik lookene.

Poisskene oli oma magamise kohta puhkama läinud, ja järsku kuuleb ta, et keegi tema nime hüüab. Mõteldes et Eli teda hüüdis tõuseb tema kohe üles ja ruttab ülempreestri tuppa. See aga ütleb temale, et tema ei ole hüüdnud ja käseb teda oma magamisetuppa magama minna. Teistkorda kuuleb poiss, et tema nime hüütakse ja ruttab jälle Eli juure, kuid saab niisamasuguse wastuse kui ennegi. Kui tema oma magamiseruumi tagast lähleb, kuuleb ta jälle seda saladuslist hüüdmist ja ruttab kolmat korda Eli juure. Eli mõistis aga nüüd, et Sumalal Samuelligi üks iseäraline kuulutus teadaanda oli, ja nüüd juhatab Eli poissi, kuidas tema siis tegema peab, kui Sumal weel peaks hüüdma.

„Ja Jehowa tuli ja jäi senna seitsema, ja hüüdis kui esimisel ja teisel korral: Samuel, Samuel! ja Samuel ütleb: Räägi sest su sulane kuuleb. Ja Jehowa ütles Samueli vastu: Waata, mina teen ühe asja Iisraelis, igauks, kes seda kuuleb, selle mõlemad kõrwad peawad helisema.“ 1 Sam. 3, 10. 11. Ja siis kuulutas tema seda nuhtlust, mis Eli koja pääle pidi tulema.

Misugune tõsine ja pühalik kuulutus sai siin noore Samueli e teatatud. Inimlikust waatepunktist ei oleks niisugune hirmus teatus lapsel kohane olnud. Uga niisugused on Jehowa teed. Tema tunneb neid wahendid ja abinõusid, mille abil tema oma soowi täita võib, ja kes kõlblised tema soowi teatajad on. Noori ja harjumataid nõrku olewusi pruugib tema tihti, et nende läbi oma jõudu ilmutada. Niisamasugune õnnetus, nagu sellel ajal Eli peret ootas, on praegu kõigil maailmal oodata. Ra meie ajal tahab Jumal ühe töö teha, „et kes seda kuuleb, selle mõlemad kõrwad peawad helisema.“

Ra meie ajal küsib Jumal niisama kui Isaja ajal: „Keda pean ma läkitama? Kes tahab käskjalg olla?“ Oh et paljud meie noortest inimestest ja lastest ütleksid: „Siin ma olen, läkita mind.“

Siis andis Samuel temale teada kõik sõnad ja ei salanud tema ette ühtigi; ja Eli ütles: Tema on Jehowa, ta tehku mis hea on tema meelest. Ja Samuel läks kangemaks ja Jehowa oli temaga, ja ei lastnud ei ainust kõigist omast sõnadest mitte maha langeda. Ja kõik Iisrael, Tannist Peersebast saadik, sai teada, et Samuel oli ustawaks prohwetiks saanud Jehowale. Ja Jehowa andis ennaft weel enam näha Silus, sest Jehowa ilmutas ennaft Samuelile Silus Jehowa sõna läbi.“ 1 Sam. 3, 18—21. See noor kangelane Jumalas sai Jumalast ärawalitsetud töörüistaks, kui pasunaks Jehowa käes, ja ükski tema sõnadest ei langenud tühjalt maa pääle. Mis tema ütles, oli tõde, sest Jumal rääkis tema läbi. Tema rääkis Jumala sõnu. Misugune auline eesõigus sai temale osaks. Oh et niisugune eesõigus ka meie noortele vähemal ehk suuremal mõddul võiks osaks saada.

G. W. E.

Terwis kasutus.

Liha kui toiduaine.

„Uga algusest ep ole see mitte nenda olnud.“

Eee toiduaine, mis alguses inimesele antud sai, ei sisaldanud eneses mitte lihatoitusid. Alles

pääle weeuputust, kui kõik taimed maapäält ära häwitatud olid, sai inimesele lubatud liha süüa.

Kui Jumal Paradisis inimesele toidu walis, õpetas ta, misugune see kõige parem toit on; sedasama õpetas ta ka Iisraeli rahwale.

Tema wabastas Iisraeli Egiptusest ja wõttis nende kaswatuse oma hooleks, et nemad tema omaks rahwaks saaksid. Nende läbi tahtis Jumal kõike maailma rahwast õnnistada ja õpetada. Tema muretses neile toiduse, mis oma otsarbe kohane oli — mitte liha waid manna, „taewaleiba.“ Minult nende rahulolematuse ja nurisemise tagajärjel kui neil Egiptuse lihapottid meeles olid, lubas Jumal neile lihatoitu, aga ainult lühikeseks ajaks. Lihatoitude söömine tõi mitme tuhandele haigust ja surma, fiiski ei olnud rahwas selle toiduga rahul, milles liha puudus. Lihata toidu vastu awaldasid nad itka rahulolematust, ja nurisefid, oli see awalikult ehk salajas ja ei täitnud selles asjas kuigi kaua Jumala soowi. Kui Iisrael Kanani elama asus, siis lubas Jumal neile lihatoitu, kuid ka fiiski walju kiskendustega, mis läbi lihastöömise halwad tagajärjed wähen datud pidiwad saama.

Sealiha söömine oli hoopis wäljaarwatud, niisama ka teised loomad, linnud ja kalad, kelle liha Jumala poolt roojaseks nimetud oli. Lubatud, puhta lihatoidu hulgas, oli raswa ja were söömine kõwaste keelatud. Minult terveid loomi võis toiduks tarwitada. Ei ühtegi looma, kes ise ärafurnud, ehk ka kellegi teise looma poolt äramurtud, ehk kelle weri tapmise juures hästi wälja ei jooksnud, ei wõinud toiduks tarwitada. Iisraeli rahwas saiwad selle läbi suure kahju, et nad Jumalast määratud toitude eeskirjadest kõrwale kaldusid.

Nemad tahtsid liha süüa, ja lõikasid ise selle järelduse wilja. Nemad ei jõudnud mitte Jumala iseloomu täiussele, ja ei täitnud Jumala soowi. „Ja tema andis neile küll, mis nemad palusid, kuni nemad selle üle jätkust tundsid.“ Nemad hindasid maapäälist enam kui taewaliku, ja ei saanud mitte seda kõrgemat au kätte, mis Jumala eelnoü järele nendeie määratud oli.

(Sürgneb).

„Tõe Sõnumid“

on wainulikk tuukiri ajakohase siisuga ja ilmub trükitu elu ülesehitamiseks 12 korda aastas, wite kaasandega „Piibli lekttsionid“ ja „Palwe nädal“.

Sellimise hind:

kaasannetega aastas 5 rbl., ilma kaasanneteta 3 rbl. 50 kop., üffil nummer 35 kop.

Sellimise adress: Tartu, Siigi uul nr. 76, kort. 3

Wasntaw toimetaja ja wäljaandja M. Wärengrub.